

“L’etiqueta ‘oligarca’ ja fa temps que no encaixa”

Senyor Prokhorov, la vostra veu sona un poc ronca.

—Demane disculpes, només he dormit quatre hores. Ahir vaig arribar tard d’un viatge de negocis a Moscou i després encara vaig eixir.

—**Hom pot imaginar-se la vida de l’home més ric de Rússia així: viatges i festes?**

—Treballa molt dur i per això també faig festes en abundància. Quan era xicotet teníem sovint convidats. D’ací ve que m’encante la companyia, a voltes també la tumultuosa.

—**I us ho podeu permetre. Us n’heu alegrat quan la revista *Forbes* us ha col·locat, amb una fortuna estimada en 9,5 milers de milions de dòlars, al primer lloc dels russos més rics?**

—Com a empresari veig els diners com un mitjà per a fer realitat la meua estratègia. Probablement també siguen sinònim d’èxit. El més important és que tot el que faig em dona felicitat i que puc compartir eixa felicitat amb altres. Aquest és el meu principi per al negoci i també la meua filosofia de la vida.

—**Com encaixa en la vostra filosofia d’empresari el fet que la influència de l’estat sobre l’economia russa creixi constantment?**

—En l’actual crisi econòmica mundial, la nacionalització no és cap fenomen exclusiu de Rússia. Fins i tot crec que entre tots els països el nostre estat és el que més es comporta d’acord amb l’economia de mercat.

—**Com?**

—Així és. Pense que l’estat podria fer més i embarcar-se fins a un trenta per cent, diguem, en empreses que en l’escala global siguen competents. Això sí, sota la condició que els accionistes privats puguin tornar a comprar aquesta participació quan la crisi s’haja acabat. Moltes empreses endeutades demanen ara que l’estat se’n faça càrrec. Fins ara el govern es manté ferm i ho rebutja.

Mikhail Prokhorov (Moscou, 1965), l’home més ric de Rússia, parla de la dependència del seu país de les matèries primeres, de la necessitat d’optar per les noves tecnologies i, també, de la seua predilecció per festes escandaloses.

—**Fa uns quants anys les relacions eren just al contrari: els oligarques prestaven diners a l’estat i eren el factor inspirador del president.**

—L’etiqueta “oligarca” fa ja temps que no encaixa. En aquell moment l’economia tenia una influència política considerable. Això ja és història.

—**Això li agrada manifestar al primer ministre Vladimir Putin. Què penseu quan Putin va presentar davant dels mitjans de comunicació l’empresari de l’alumini Oleg Deripaska com un alumne de primària perquè no va pagar puntualment els salaris?**

—La crisi és un estat d’excepció en què algunes decisions s’han de prendre molt ràpidament i fora dels automatismes habituals, en una mena de pilotatge manual. És com un incendi. Òbviament, els sentiments s’accentuen. Els presidents de govern d’altres països actuen de manera semblant. També ells volen preservar l’estabilitat social. A més, l’impagament dels salaris, per a nosaltres, és punible.

—**M’equivoque o els empresaris que no escolten el Kremlin tenen una alternativa desagradable: o s’exilien a Londres o els envien a Sibèria, com li va ocórrer a l’ex-magnat del petroli Mikhail Khodorkovski?**

—Tingueu en compte, per favor, que l’economia de mercat russa és jove i l’elit s’està encara formant. Aquest procés és dolorós, però almenys és incruent si considerem que Rússia és l’únic país gran que al segle XX ha perdut dues vegades la seua elit: a la Revolució d’Octubre el 1917 i després el 1991 amb la fi de la Unió Soviètica. Hem de treballar per superar la distància entre el poble i l’economia d’elit. Segur que els empresaris no estan lliures de pecat, jo tampoc. Però ací es reflecteix la condició de tota la societat.

—**Tampoc no contribueix gaire a la solidaritat social el fet que porteu relloctes de 200.000 euros o que, tal com s’està anunciant, vulgueu comprar la Vil·la Leopolda, a la Costa Brava, per quasi cinc-cents milions de dòlars.**

—Durant quinze anys el glamur estava de moda arreu del món, ara és el moment de la modèstia. I jo no compraré aquesta vil·la. Naturalment, no tinc res en contra del benestar. Com més rics tinguem, millor per a Rússia. Com que molts russos encara són pobres, la riquesa significa una gran responsabilitat. Però almenys durant els anys de creixement no se n’han aprofitat només alguns. Sovint s’oculta que milions de russos pogueren millorar el seu estàndard de vida.

—**Però ara la crisi global posa en perill aquest benestar. Per què a Rússia l’ha afectat més que a d’altres països emergents com ara la Xina o l’Índia?**

—Perquè al voltant del trenta per cent de les nostres empreses encara no són competitives. Perquè optem per la lluita contra la inflació en comptes d’estimular més la demanda en temps de crisi. La dependència del ruble del petroli no ens permet perseguir altres objectius: protegir les nostres reserves d’or i monetàries i obtenir ingressos de l’exportació per al nostre pressupost.

—**Com pot Rússia canviar això?**

—No hem de descobrir la roda, sinó construir una economia innovadora que utilitze els avantatges de la com-

EL TEMPS

“Rússia és el país que més es comporta d’acord amb l’economia de mercat.”

petència que tenim, per exemple, amb les matèries primeres. De tota manera, no n’hi ha prou d’agafar petroli, gas, coure o níquel del subsòl i vendre’l. També hauríem de treballar-los amb ajuda de tecnologies modernes per a fer un salt endavant en la cadena del valor afegit. El president de la república, Dmitri Medvèdev, i el president del govern, Putin, entenen aquesta necessitat millor que molts empresaris.

—**Podeu esmentar un exemple d’innovacions al seu hòlding?**

—Sí, fins i tot un d’Alemanya: hem comprat per vint milions d’euros Optogan, de Dortmund, una empresa que desenvolupa díodes lluminosos ultramoderns. Fou fundada per pupils del premi Nobel de Física rus Jorès Alfiórov. Ara estem construint dues produccions i pensem que prompte tindrem comandes per un miler de milions de dòlars. En comparació, les inversions són xicotetes, en canvi els guanys i les conseqüències són gegants.

—**Vós clameu als empresaris russos perquè aprofiten la crisi per a expandir-se a l’estranger. Com pot**

funcionar això, si molts estan pressionats per un munt de deutes?

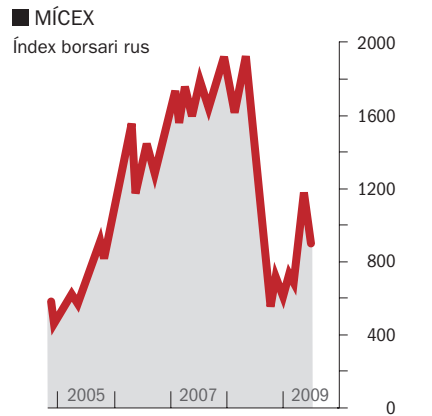
—Els dos-cents milers de milions de dòlars de les reserves monetàries que Rússia ha destinat a la protecció del ruble els podríem usar per a millorar la nostra posició en el mercat mundial. L’oportunitat és favorable, les empreses estrangeres ara són, en comparació, barates d’obtenir, també en àrees que abans de la crisi estaven vetades per a Rússia, com per exemple la de la tecnologia informàtica. La finestra de les possibilitats s’ha obert de bat a bat.

—**Quines empreses té en el punt de mira?**

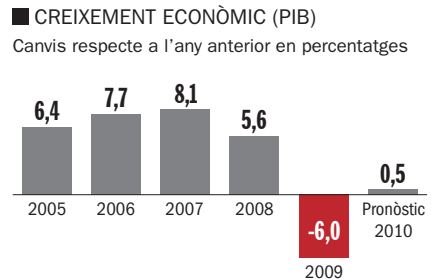
—Naturalment, no puc donar noms. El nostre hòlding té criteris clars. Primer invertim en empreses competitives a Rússia. Aquestes aspiren a la diversificació internacional i es miren entre vint i trenta candidates abans de l’adquisició. Només ens interessa allò que encaixa en la nostra estratègia. Per norma són empreses que en la capitalització del mercat poden assolir almenys un miler de milions de dòlars.

—**També pensa en Alemanya?**

La crisi russa

Font: Thomson Financial Datastream

Font: IWF

EL TEMPS

“No sóc cap Nostradamus. Però, efectivament, comptava que la crisi immobiliària dels EUA afectaria totes les altres branques econòmiques.”

—Allí podria ser una participació en el sector energètic. Ara gestionem, a través de l'empresa TGK-4 que hem comprat per més d'un miler de milions de dòlars, vint-i-cinc centrals energètiques a la part europea de Rússia.

—A Alemanya, per a alguns, l'expansió de les empreses russes és inquietant, la vostra fama no és la millor.

—La reputació no es pot separar de la imatge del nostre país. Sovint pensem el mateix que els nostres companys d'Occident, però aquests ho manifesten més vehementment. S'ha d'entendre: cada país projecta els seus complexos, també Alemanya. El nostre complex és l'eterna cerca de la resposta a la pregunta si ja som o no una gran potència. Per a mi és una conseqüència de la caiguda de la Unió Soviètica. I a més, hi ha el fet que Occident i Rússia no s'escolten suficientment.

—Què proposeu?

—Si la Unió Europea es pren seriosament una aproximació a Rússia,

aleshores hauria, per exemple, d'eliminar l'obligació del visat. No han de tenir por. Així, les persones de l'est i de l'oest es podrien conèixer més fàcilment i acabar amb els prejudicis. Els criminals vénen de totes maneres.

—Rússia i Europa juguen algun paper decisiu en el futur ordre econòmic mundial?

—Bona pregunta. La crisi accelera el que de tota manera ja es veia venir. El producte social brut mundial augmentarà de manera creixent als estats BRIC, és a dir, el Brasil, Rússia, l'Índia i la Xina. Amèrica té grans problemes, però, al contrari d'Europa, no actua sense entusiasme, sinó amb decisió.

—Rússia posseeix matèries primeres, que en el futur també es cobeja-

ran. Continueu invertint en aquest sector?

—És clar. La nostra empresa Poljus-Soloto compra en aquests moments l'empresa Kazakhgold, del Kazakhstan. D'aquesta manera sorgeix un consorci amb la segona o tercera reserva d'or més gran del món. Tenim diners en efectiu i cap deute i així que estiga enfortida l'empresa ens volem seguir expandint. Crec que els preus de les matèries primeres pujaran. N'estic segur. No obstant això, no puc predir quan tornaran a assolir el nivell d'abans de la crisi.

—Us heu convertit en l'home més ric de Rússia perquè heu arribat en el millor moment tot fent créixer el negoci del níquel des d'una branca de matèria primera, just abans que

“El nostre complex és l'eterna cerca de la resposta a la pregunta si ja som o no una gran potència”

Fàbrica de níquel a la Norilsk siberiana: "Els empresaris no estan lliures de pecat."

els mercats s'enfonsaren: fa un any i mig va vendre la vostra part a Norilsk Nickel. Per això va rebre aproximadament set milers de milions de dòlars i a més una participació del catorze per cent en el gegant de l'alumini Rusal de Deripaska. Fou sort o destresa?

—No sóc cap Nostradamus. Però, efectivament, comptava que la crisi immobiliària dels EUA afectaria totes les altres branques econòmiques, inclosa la del sector de matèries primeres. És clar que també entra en joc un poc de sort.

—Quins projectes teniu ara com a accionista minoritari de Rusal?

—Estic a favor de fusionar Rusal i Norilsk Nickel. Només així és possible competir amb gegants del sector com BHP Bilton o Rio Tinto. El crèdit de quatre milers i mig de milions de dòlars que l'estat ha donat a Rusal es podria convertir en una participació.

—És difícil imaginar-se que l'ambició senyor Prokhorov, l'ambició

senyor Deripaska i l'ambició estat rus s'uneixin, i qui hauria de dirigir aquest gran consorci?

—Pot ser, malgrat tot és necessari. En una unió així cada gran accionista tindria un màxim d'entre el quinze i el vint per cent. Aquests grans accionistes haurien d'instal·lar una gestió empresarial independent. Això seria una estratègia radicalment nova per a l'economia russa.

—Quina relació teniu avui amb Potanin, el vostre company des de fa anys? Havíeu renyit.

—Una relació neutra. Ens trobem una vegada cada semestre.

—Hi ha gent que afirma que Potanin era darrere quan va saltar a les primeres pàgines fa dos anys i mig. El van detenir a l'estació d'esquí francesa de Courchevel per presumpte proxenetisme.

—Algun dia sabré com va ocórrer això. De tota manera, el retret era absurd. Estàvem de festa, això fou tot.

—Hauríeu d'estar fins i tot agraït a la policia francesa? Al cap i a la fi,

aquest esdeveniment va portar a la ruptura amb Potanin i a la venda a temps de la part de Norilsk Nickel.

—Efectivament, aquest episodi va servir de catalitzador per a la separació. Però el motiu real és que tenim estratègies diferents. Potanin volia posar-ho tot en el níquel i jo, en canvi, volia diversificar-ho.

—Quines experiències heu tingut a la presó russa?

—Sabeu? Jo practique esports molt poc comuns: kickboxing, salt de trampolí, esquí tirat per helicòpter o per avió, m'agrada arribar als límits. Sóc un extremista, sobretot en la vida privada. Per això la detenció la vaig trobar psicològicament interessant. Em recorda els cinc dies que vaig estar condemnat a la cel·la durant el meu servei militar en els temps soviètics. Aquella vegada me n'havia anat de la caserna sense permís.

Alexander Jung
Matthias Schapp

Traducció de Beatriu Vallès